

แนวคิดข้อกฎหมายเกี่ยวกับ กรรมธรรม์ประกันภัยความเสียหายทรัพย์สิน

อดิศร พิพัฒน์วรพงศ์

น.บ. (ธรรมศาสตร์), เนติบัณฑิตไทย, LL.M. (University of London)

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายด้านพฤติกรรมทางการเงินตลาด
สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย
ผู้พิพากษาสมทบศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ
อาจารย์พิเศษคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กรรมการปรับปรุงพจนานุกรมศัพท์ประกันภัย ราชบัณฑิตยสถาน

หลักการของกฎหมายประกันภัย

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ประกันภัย)
- พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551
- หลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

- การตีความสัญญา
- ในการตีความนั้น ให้มุ่งถึงเจตนาอันแท้จริง ยิ่งกว่าลายลักษณ์อักษร (ป.พ.พ. มาตรา ๑๗๑)

Case Study (Definition)

การก่อการร้าย หมายถึงอะไร

1. นิยามตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
2. นิยามตามประมวลกฎหมายอาญา
3. นิยามตามสัญญาประกันภัย

Case Study (Policy v. Endorsement)

ข้อยกเว้น (กรมธรรม์เดิม)

การก่อการร้ายโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับขบวนการ
ผู้ก่อการร้ายที่ใช้กำลังอย่างรุนแรงเพื่อผลทางการเมืองและรวมถึง
การใช้กำลังอย่างรุนแรงเพื่อสร้างความหวาดกลัวแก่สาธารณชน

ข้อยกเว้นนี้ไม่ใช่บังคับกรณีความเสียหายอันเกิดจากอัคคีภัย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ประกันภัย)

- สัญญาประกันภัยเป็นเอกเทศสัญญาประเภทหนึ่ง
- “เอกเทศสัญญา” คือ นิติกรรมสัญญาที่กฎหมายได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ทั้งยังกำหนดรูปแบบ สาระสำคัญ กำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างคู่สัญญา และการระงับแห่งสัญญาไว้

Case Study

ผู้เอาประกันภัยซื้อประกันอัคคีภัย กลุ่มครองโรงงานและสต็อก
สินค้าในคลังสินค้า จำนวนเงินเอาประกันภัย 20 ล้านบาท
เมื่อเกิดน้ำท่วมในบริเวณกรุงเทพ ผู้เอาประกันภัยจึงก่ออริฐรอบ
โรงงานใช้เงินเป็นจำนวน 5 แสนบาท

ต่อมาปรากฏว่าน้ำท่วม/ไม่ท่วมโรงงานของ ผู้เอาประกันภัย
บริษัทต้องชดใช้หรือไม่ อย่างไร (กรมธรรม์ประกันภัยไม่มีการ
แนบเอกสารแนบท้าย กลุ่มครองค่าใช้จ่ายในการปกป้องหรือ
บรรเทาความเสียหาย)

Contract of Indemnity

มาตรา 877 ผู้รับประกันภัยจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนี้ คือ

(1) เพื่อจำนวนวินาศภัยอันแท้จริง

(2) เพื่อความบอบสลายอันเกิดแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไว้

เพราะได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันความวินาศภัย

(3) เพื่อบรรดาค่าใช้จ่ายอันสมควร ซึ่งได้เสียไปเพื่อรักษาทรัพย์สิน ซึ่งเอาประกันภัยไว้ นั้นมิให้วินาศ – Gowan v.

Northwestern Pacific Indemnity Co.

ทีราคา ณ สถานที่และในเวลาซึ่ง เหตุวินาศภัยนั้นได้เกิดขึ้น

Case Study-Warranty

โรงงานแห่งหนึ่งได้จ้างองไว้กับธนาคาร ได้เอาประกันภัยโดย
ระบุให้ธนาคารเป็นผู้รับประกันภัย กรมธรรม์มีข้อรับรอง
(Warranty) ว่า โรงงานจะต้องดำเนินการโดยรักษามาตรฐาน
ISO ตลอดระยะเวลาประกันภัย ตั้งแต่ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๓
ถึง วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ แต่ตามข้อเท็จจริงว่าโรงงานไม่
ปฏิบัติตามมาตรฐาน จึงถูกเพิกถอน ISO เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม
๒๕๕๔ อันเป็นการฝ่าฝืนข้อรับรอง (Breach of Warranty)
ต่อมาอีก ๑ สัปดาห์ โรงงานดังกล่าวเกิดไฟไหม้ขึ้น และธนาคาร
เรียกร้องให้ท่านชดใช้สินไหมทดแทน

ข้อรับรอง คือคำรับรองที่ผู้เอาประกันภัยรับว่าจะมี
หรือไม่มีการกระทำบางสิ่งบางอย่างโดยเฉพาะ หรือรับว่า
เงื่อนไขบางอย่างจะสำเร็จผล หรือโดยที่ผู้เอาประกันภัยได้
ยืนยันหรือปฏิเสธถึงการมีอยู่ของสภาพข้อเท็จจริงโดย
เฉพาะเจาะจงบางประการ โดยข้อรับรองอาจเป็นการตกลง

การผิดข้อรับรองทำให้ผู้รับประกันภัยหลุดพ้นจากความ
รับผิดโดยอัตโนมัติทันทีนับตั้งแต่วันที่มีการฝ่าฝืนคำรับรอง (A
Breach of warranty automatically discharges the insurer
from liability)

General Principle of Warranty

- Breach of Warranty automatically terminates the contract but does not give insurer a right to damage – The Patterson
- Normally warranty must be found in the policy – Pawson v. Watson
- The onus of proving breach of warranty is on the insurer – Barrett v. Jermy

Contribution Clause v. Other Insurance Clause

โรงไฟฟ้า มีประกันภัยคุ้มครองไว้ ๒ ฉบับ โดยกรมธรรม์ฉบับหนึ่งมีเงื่อนไขการร่วมเฉลี่ยความรับผิด (Contribution Clause) ระบุว่า กรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิเรียกร้องจากการประกันภัยมากกว่าหนึ่งฉบับ บริษัทจะร่วมรับผิดไม่เกินส่วนเฉลี่ยของทุนประกันภัย **หาก**

๑. กรมธรรม์อีกฉบับ ไม่มีเงื่อนไขใดๆ กรณีประกันชำช้า่อน

๒. กรมธรรม์อีกฉบับ มีเงื่อนไข (Other Insurance Clause) ระบุว่า กรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิเรียกร้องจากการประกันภัยอื่น จะรับผิดเฉพาะส่วนที่เกิน

๓. หากกรมธรรม์ทั้ง ๒ ฉบับ มีเงื่อนไข (Other Insurance Clause)

ผลการพิจารณาสินไหมทดแทนจะเป็นอย่างไร

Other Insurance Clause

- The effect of this clause convert the contract into an excess of loss contract – Irish National Ins. v. Oman Ins.
- This clause designed to exclude contribution – New Brunswick Fire Ins. v. Bauer Gressman
- Liability under excess policy attaches only after all primary coverage has been exhausted – North River Ins. v. American Home Assurance

Other Insurance Clause

- If both contract contain "Other Insurance Clause" The result is neither insurer pay ?
- Family Ins. v. Lombard Canada – The exclusion would be treated as canceling each other out both insurer than liable (Contribution)

Case
Study

ประกันความเสียหายทุกชนิดแบบอุตสาหกรรม IAR (Industrial All Risks)

ผู้เอาประกันภัยซื้อกรมธรรม์ประกันภัย IAR กลุ่มครอง
ทรัพย์สินตามแนบ ซึ่งเอกสารแนบท้ายกรมธรรม์ ระบุว่า

๑) กลุ่มครองอาคาร ๑๕ ล้าน

๒) สต็อกสินค้า ๕ ล้าน โดยสต็อกจะคุ้มครองเฉพาะภัยจาก
ไฟไหม้ ฟ้าผ่า และภัยระเบิด

ต่อมาเกิดน้ำท่วมอาคารและสต็อกสินค้าเสียหาย

ท่านจะพิจารณาอย่างไร

พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย

1. กรมธรรม์ประกันภัยที่บริษัทออกให้แก่ผู้เอาประกันภัย ต้องเป็นไปตามแบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบ (ม.29 ข., ม.29 ว.)
2. แบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อบริษัทร้องขอ นายทะเบียนจะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม
โทษปรับไม่เกินสามแสนบาท (ม.95 ข., ม.90 ว.)

พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย

ในกรณีที่บริษัทออกกรมธรรม์ประกันภัยแตกต่างไปจากแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบ ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย โฆษน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย มีสิทธิเลือก

1. ให้บริษัทต้องรับผิดชอบในการชำระหนี้ตามแบบกรมธรรม์ประกันภัยหรือข้อความที่บริษัทออกให้
2. ตามแบบหรือข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว

Case
Study

ประกันความเสียหายทุกชนิดแบบอุตสาหกรรม IAR (Industrial All Risks)

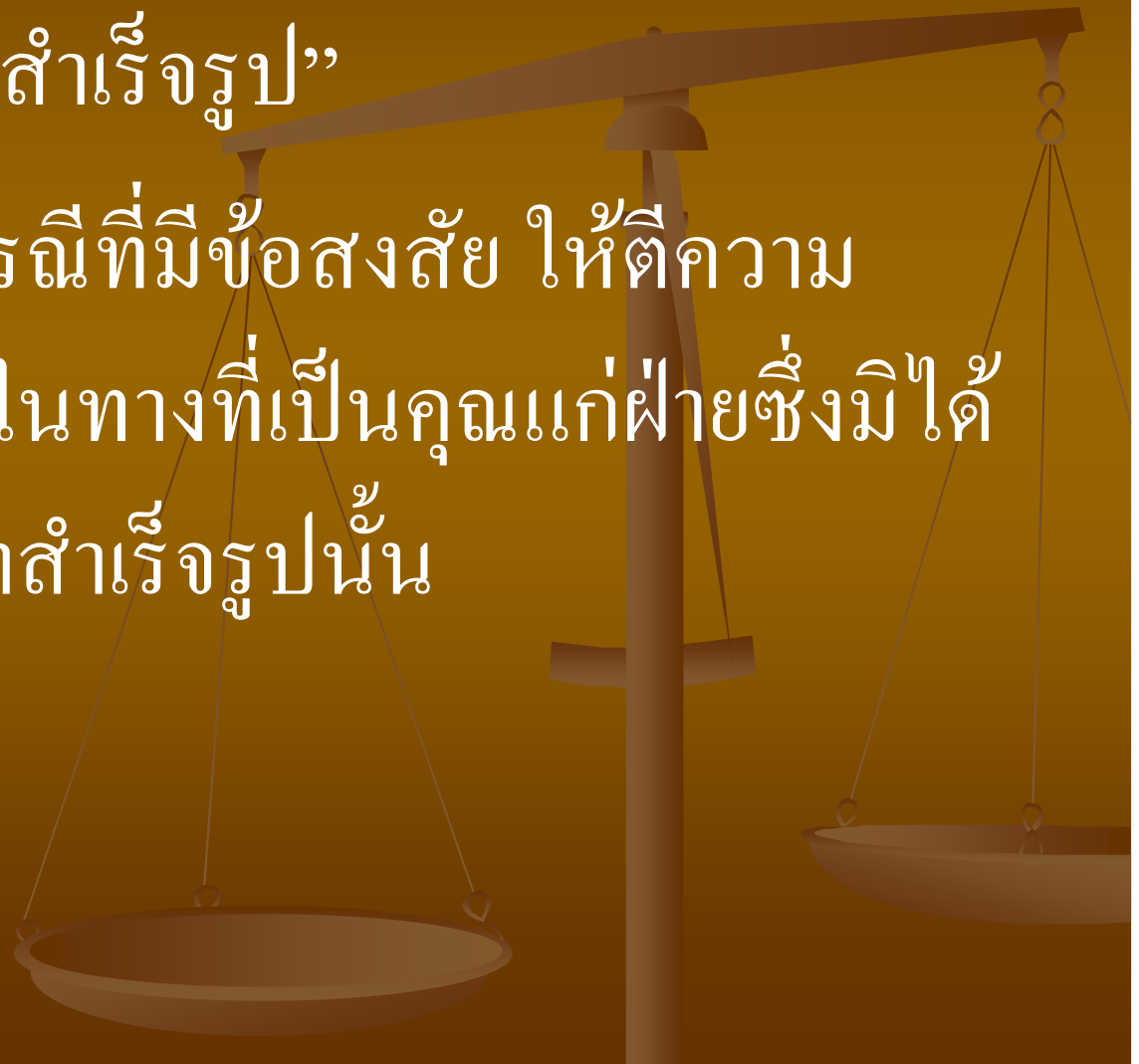
ผู้เอาประกันภัยซื้อประกันภัย IAR ค้ำครองความเสียหายต่อ
อาคารและสต็อกสินค้าในคลังสินค้า จำนวนเงินเอา
ประกันภัย 20 ล้านบาท กรมธรรม์ประกันภัยติด
เอกสารแนบท้ายขยายความคุ้มครองน้ำท่วม (Sub-Limit)
จำนวนเงินเอาประกันภัย 5 ล้านบาท
ต่อมาเกิดน้ำท่วมเสียหาย สินค้าเสียหาย 15 ล้านบาท
บริษัทต้องชดใช้เท่าใด

พรบ ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๐

การตีความ “สัญญาสำเร็จรูป”

มาตรา ๔ ว.๒ ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้ตีความ
สัญญาสำเร็จรูปไปในทางที่เป็นคุณแก่ฝ่ายซึ่งมิได้
เป็นผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปนั้น

Thank you for your attention

E-mail: Adisornp@oic.or.th

Mobile: 089-829-0275